

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การศึกษาเพลงร้องเล่นสมัยใหม่ของไทย

A Study of Modern Thai Recreational Song

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอฬาร รัตนภักดี

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประเภททุนวิจัยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ 2556

พ.ศ. 2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพลงร้องเล่นสมัยใหม่ของไทย” นี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ๓ ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาความเป็นมา ประเภท และลักษณะของเพลงร้องเล่นสมัยใหม่ของไทย เพื่อวิเคราะห์เพลงร้องเล่นสมัยใหม่ในฐานะเพลงพื้นบ้านของไทย และเพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของเพลงร้องเล่นสมัยใหม่ของไทย โดยผลของการศึกษาปรากฏว่า

เพลงร้องเล่นสมัยใหม่เป็นเพลงที่ใช้ร้องเล่นในกิจกรรมรื่นเริงของหนุ่มสาวในโอกาสต่าง ๆ เพลงชนิดนี้มีพัฒนาการควบคู่มากับความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมเพลงและดนตรีในสังคมไทย ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่ยุคเพลงพื้นบ้านจนกระทั่งการรับวัฒนธรรมตะวันตกจนเกิดเป็นเพลงไทยสากล แนวต่าง ๆ ซึ่งที่มาของเพลงร้องเล่นสมัยใหม่ตามต้นเค้าของเพลงนั้น ๆ แบ่งออกได้เป็น ๔ แหล่ง ได้แก่ เพลงร้องเล่นที่มาจากเพลงพื้นบ้าน เพลงไทยหรือเพลงไทยเดิม เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง เพลงปลุกใจ เพลงสตริง เพลงโฆษณา เพลงละครภาพยนตร์หรือการ์ตูน และเพลงสากล

เพลงร้องเล่นสมัยใหม่สามารถจำแนกออกเป็น ๖ ประเภท ตามจุดประสงค์ของเพลง ได้แก่ เพลงประกอบท่าทาง เพลงโต้ตอบ เพลงประกอบการเล่นเกม เพลงที่ใช้ในพิธีกรรม เพลงเชียร์กีฬา และเพลงเบ็ดเตล็ด

ลักษณะของเพลงร้องเล่นสมัยใหม่มักเป็นเพลงขนาดสั้น ใช้ถ้อยคำเรียบง่าย มีฉันทลักษณ์ไม่ซับซ้อน เนื้อหาของเพลงมาจากเรื่องราวใกล้ตัว จังหวะและทำนองเน้นความสนุกสนานคือค่อนข้างเร็วกระชับ วิธีการร้องการเล่นไม่ยุ่งยากทั้งในส่วนของโอกาส อุปกรณ์และเครื่องดนตรี เครื่องแต่งกาย ตลอดจนท่าทางในการร้องเล่น เพลงร้องเล่นสมัยใหม่เพลงหนึ่งอาจมีหลายสำนวน เพลงร้องเล่นสมัยใหม่เป็นร้อยกรองพื้นบ้านที่มีวรรณศิลป์คือมีความไพเราะอันเกิดจากเสียงและความหมาย นอกจากนี้เพลงร้องเล่นสมัยใหม่ยังปรากฏวัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งนิยมถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ

เพลงร้องเล่นสมัยใหม่มีลักษณะบางประการที่คาบเกี่ยวหรืออาจ “สืบทอดชนบ” มาจากเพลงพื้นบ้านของไทย จนอาจกล่าวได้ว่าเพลงร้องเล่นสมัยใหม่มีฐานะเป็นเพลงพื้นบ้านของไทยอีกประเภทหนึ่ง ทั้งนี้อาจจำแนกคุณสมบัติของเพลงร้องเล่นสมัยใหม่ในฐานะเพลงพื้นบ้านของไทยได้เป็น ๗ ด้าน ได้แก่ มักเป็นเพลงที่ไม่ยาวนาน มีลักษณะคำประพันธ์เป็นกลอนหัวเดียว เนื้อหาของเพลงมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ลีลาในการใช้ถ้อยคำมักเป็นคำง่าย ๆ ตรงไปตรงมา แต่แฝงไว้ด้วยความงามทางภาษา มีกลวิธีในการสร้างความบันเทิงด้วยเรื่องทางเพศ วิธีการร้องการเล่นหรือการแสดงออกเรียบง่ายไม่ต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบเท่าใดนัก และสืบทอดเพลงกันมาแบบปากต่อปาก

เพลงร้องเล่นสมัยใหม่มีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมและกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของ ๕ ประการ ได้แก่ ให้ความบันเทิง เป็นที่ระบายความคับข้องใจ เป็นสื่อบันทึกและสะท้อนสภาพสังคมวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการแสดงออกของหนุ่มสาว และเป็นสิ่งแสดงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของ

Abstract

The research: "A Study of Modern Thai Recreational Songs" aims at studying modern Thai recreational songs in respect of their history, genre, and characteristics. The other research objectives are to categorize modern Thai recreational songs as Thai folk songs and to analyze their functions.

It is found that modern Thai recreational songs are practiced in entertaining activities of the Thai teenagers. The songs grow their development along with changes in music culture in the Thai society since the age of folk songs to the age of Thai pop songs in various genres. The origins of modern Thai recreational songs can be divided into 9 sources: Thai folk songs, traditional Thai songs, Thai country songs (*phleng luk thung*), contemporary songs (*phleng luk krung*), soul-stirring songs, modern Thai country songs (*phleng string*), advertisement songs, film or cartoon animation songs, and foreign songs.

According to the objectives of the songs, modern Thai recreational songs can be categorized into 6 genres: songs with physical movements, dialogue songs, songs with games, ritual songs, cheer songs, and miscellaneous songs.

The characteristics of modern Thai recreational songs tend to be short and simply worded. They also own simplistic prosody and fast-pacing rhythm and melodies. Their singing conditions, in terms of situation, instruments, dress code, and movements, are uncomplicated. Modern Thai recreational songs can have variations. They are folk poetry with literary values of sounds and senses. Furthermore, they exist in folk culture and are taught through oral tradition.

The songs have some elements of Thai folk songs: shortness, prosody of *klon hua diew*, lyrics inspired by everyday life, simplistic wording with linguistic beauty, sexual innuendos, uncomplicated singing conditions, and oral tradition. In terms of social functions, modern Thai recreational songs have various roles: entertainment, social outlet, socio-cultural reflection, emotional expression of teenagers, and identity construction of those who create the songs.